

Izbaja vsak dan razen sobot, nedelj in praznikov.
Issued daily except Saturdays, Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravniki prostori:
2657 South Lawdale Ave.
Office of Publication:
2657 South Lawdale Ave.
Telephone, Rockwell 4904

CHICAGO, ILL., PETEK, 10. MAJA (MAY 10), 1940
Subscription \$6.00 Yearly
STEV.—NUMBER 93
Cena lista je \$6.00
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

Hitler invadiral Belgijo, Holandijo in Luksemburško!

Angleške in francoske čete drviijo v Belgijo na pomoč. Prve nacijske bombe iz zraka ubile 500 oseb v Bruslju. Nacijska letala sipljejo bombe na francoska mesta.—Anglija in Francija ponudili Jugoslaviji pomoč in garancije neodvisnosti; jugoslovanska vojaška misija odide v Moskvo

BRUSELJ, Belgija, 10. maja (zjutraj).—Nacijska Nemčija je danes zjutraj invadirala Belgijo, Holandijo in Luksemburško pod pretvezo, da "zaščiti nevtralnost teh držav, ki je bila v nevarnosti zaradi nemškega napada iz zraka na Anglijo in Francijo."

PARIZ, 10. maja (zjutraj).—Francoska armada je danes zjutraj napadla Bruselj, Belgijo, Ogrsko, 9. maja. — Zanesljivih virov je prišlo sporočilo, da bo Jugoslavija kmalu poslala vojaško misijo v Moskvo pod načelnostvom generala vojna Maksimoviča, inšpektorja narodne obrambe, kjer bo vodil militaristične razgovore s sovjetskimi voditelji.

Italija pojasnila svoje stališče

Pogajanja z Jugoslavijo naznanjena

Rim, 9. maja. — Uradno fašistično poročilo je pojasnilo stališče Italije napram sedanji vojni. To pravi, da je Italija pripravljena na vojno in da je že revidirala stališče kot nezaveznik. Pojasnilo omenja izjavo papeža Pija, v kateri je izrazil bojazn, da bo vojni plamen zajel nadaljnje države. Papež je dejal pred 4000 romarji, "da je svet zastrupljen z lažmi in nelojalnostjo, ker je izgubil duhovno zdravje miru."

Rumunija zasegla poljsko zlato

Padeč štivila brezposelnih v Angliji

Anglija ustanovila nov department

Distribucija delovnih moči

London, 9. maja. — Vlada je naznanila ustanovitev novega departmenta in mu poverila distribucijo delovnih moči v vojnih industrijah, da omeji škodljivo konkurenco. Department spada pod območje delavskega ministra. Njegova naloga je reguliranje obrata vojnih industrij, ki naj bi odpravilo situacijo, ki ovira produkcijo orožja in municije.

Alfred Herbert, član posvetovalnega odbora ministrstva za delo, je dejal, da je pomanjkanje več vrst potrebnega bojnega materiala in pozval delodajalce in delavce, naj sodelujejo z vlado. Ena glavnih nalog novega departmenta se nanaša na zaposlitev žensk v vojnih industrijah. Te bi rade upobile najmanj milijon žensk, toda naletejo na odpor pri delavskih unijah, ki se upirajo restrikcijam glede mezd in delovnih ur.

Voditelji unije strojnikov se bodo posvetovali z reprezentanti delodajalcev na konferenci v Londonu o že predloženih zahtevah, da delavke prejmejo isto plačo, ako opravljajo ista dela kot delavci. Nadaljnja zahteva se tiče ponovne zaposlitve delavcev, ki so bili pozvani v armado, po vojni.

Anglija potrebuje nadaljnjih 100,000 rudarjev, da bo produkcija premoga dosegla 400,000,000 ton letno. Toliko premoga porabi Anglija v vojnem času. Rudniški minister je dobil priporočilo, naj ustavi premeščevanje izurjenih rudarjev v vojne industrije. Oni, ki so že zaposleni v teh industrijah, naj se vrnejo v premogovnike.

Francija študira stališče Španije

Pariz, 9. maja. — Premier Reynaud je imel dolg razgovor z maršalom Petainom, francoskim poslanikom v Španiji, ki se je vrnil iz Madrida v Pariz. Pojasnjeno je bilo, da je bil predmet razprave stališče Španije o nevtralnosti v sedanji vojni. Diktator Franco je sicer izjavil, da se bo Španija držala proč od vojne, toda mnenje je, da bo revidiral stališče, če se bo konflikt raztegnil na Sredozemlje. Državna zbornica se bo ponovno sestala v svojem zasedanju 15. maja. Toda grupa socialistične stranke, katere vodja je Paul Faure, zahteva, da premier skliče zasedanje takoj. Reynaud je doslej uspešno odbijal napade opozicije in pričakuje se, da bo odvrnil tudi vihar, ki lahko nastane zaradi poloma vojaške kampanje na Norveškem.

Porast letalskega potniškega prometa

Chicago, 9. maja. — Dve letalski kompaniji, United Air Lines in Pennsylvania Central Air Lines, poročata o porasti potniškega prometa v aprilu. Potniška letala prve družbe so preletela 16,064,400 milj, 6,756,987 milj več nego v istem mesecu preteklega leta, po poročilu, ki ga je objavil R. W. Ireland, upravitelj potniškega prometa te družbe. Potniška letala Pennsylvania Central Air Lines so preletela 2,865,599 milj v aprilu, 1,632,569 milj več nego v istem mesecu prejšnjega leta. Letala so imela 16,166 potnikov, najvišje od 1. 1920, ko je Anglija uvedla sistem brezposelnostnega varovanja.

ANGLEŠKO ČASOPISJE ZAHTEVA NOVO VLADO

Churchill prevzel odgovornost za polom na severu

VSTOP LABORITOV V KABINET?

London, 9. maja. — List Daily Mail v uvodniku na prvi strani zahteva, da vlada 71 let starega premierja Neville Chamberlaina takoj resignira. Na Chamberlainovo mesto naj pride David Lloyd George, predsednik angleške vlade v času svetovne vojne, mornarični minister Winston Churchill pa naj dobi popolno kontrolo v vseh področjih vojne strategije.

Daily Herald, glasilo delavske stranke, in News Chronicle, glasilo liberalne stranke, tudi zahtevata novo vlado. Herald piše: "Parlament je že demonstriral, da ne mara Chamberlaina. Moralno in politično je bil Chamberlain že poražen v parlamentu in zanj ni več rešitve. Zahteva naroda je: Chamberlain se mora umakniti."

List Times je pozval laborite, naj stopijo v vlado. "Nobenega dvoma ni, da je dalekosežno reorganiziranje kabineta, da bo sponel na bolj široki podlagi, potrebno," piše ta list. Ako se delavska stranka ne bo odzvala klicu javnosti in stopila v vlado, bo Chamberlain še nadalje vodil svojo staro politiko."

Winston Churchill, mornarični minister, ki je bil večraj imenovan za vrhovnega direktorja vojne strategije, je prevzel popolno odgovornost za poraz britski čet na Norveškem. V svojem govoru v parlamentu je tudi priznal, da Nemčija nadkriljuje Anglijo v zraku.

Churchill je podal to izjavo, ko je odbijal srdite napade opozicije in branil Chamberlainov režim v parlamentu. Poslanci so bili silno razočani zaradi umika angleških čet iz centralne in južne Norveške in ker ni bojna mornarica podvela odločne akcije v prvih dneh vojne v Skandinaviji. V obrambi Chamberlainove vlade je bil večkrat prekinjen, toda to ga ni dosti motilo.

"Ves dan smo slišali kritike in zdaj nas nočete poslušati," je dejal. "To ni pravilno in ne pošteno. Za vse, kar se je zgodilo na severu, prevzamem popolno odgovornost. Umik vojaških čet je bil odreden po navetu večakov. Prav nič nam ni žal, ker smo sprejeli njih navet. Dogodki so pokazali, da so imeli prav."

Churchill je odločno zanikal nacijska poročila, da so nemška letala potopila veliko število angleških bojnih ladij, transportov in pomožnih ladij. Samo dve bojni ladji sta bili nekoliko poškodovani. Obe sta še v službi. Nemci so izgubili več ladij in 7000 do 8000 mož je utonilo.

Anglija išče prostovoljce za letalsko obrambo

London, 9. maja. — John Anderson, minister za notranjo zaščito, je objavil apel, naj se najmanj 250,000 oseb prijavi za prostovoljno letalsko obrambo. V apelu omenja nesrečo, ki se je pripetila v Clactonu zadnji teden, v kateri so bili trije civilisti ubiti in 150 ranjenih, ki je nemški bombnik treščil na tla. Štirje člani posadke bombnika so se tudi ubili. Ljudstvo je bilo ponovno porzjeno, naj se umakne v varna zaklonišča, kadar sliši signal, da se bližajo sovražna letala.

Holandska utrjuje svojo obrambo

Vlada ignorirala nacijska zagotovila

Bruselj, Belgija, 9. maja. — Vlaka z vojaškimi četami stalno odhajajo proti stratežičnim pozicijam ob meji Nemčije. Potniški promet na železnicah je bil skoro popolnoma ustavljen zaradi prevažanja vojščev. Čeprav je Hitlerjeva vlada zagotovila Holandsko, da ji ne preti nevarnost napada s strani Nemčije, smatra holandski zunanji urad situacijo za kritično. Vlada je dala razumeti Nemčiji, da ne da dosti na njena zagotovila.

Vojaške avtoritete so prevzele policijsko oblast v vseh glavnih holandskih mestih, ko je vlada preklicala vse dopuste iz armade in pozvala nadaljnje rezerviste k orožju. Holandska ne utrjuje samo meje ob Nemčiji, temveč tudi obrežja.

Holandska je začela jačiti svojo obrambo, ko so prišla poročila o koncentraciji nemškega vojščevstva ob njeni meji. Ta pravijo, da je več nemških divizij zavzelo pozicije v bližini holandske meje.

Bruselj, Belgija, 9. maja. — Kakor Holandska, tako se skuša tudi Belgija zavarovati pred možnostjo invazije. Ta ji preti s strani Nemčije. Člani kabineta se bodo danes ponovno sestali na svoji seji in razpravljali o izvedbi nadaljnjih obrambnih ukrepov.

Avtna unija izkazuje napredek

Volilna zmaga rezultirala v porasti članstva

Detroit, Mich.—Uradniki unije združenih avtnih delavcev so naznanili, da je 271,436 članov plačalo članarino v aprilu. To pomeni, da je imela unija v aprilu 29,085 članov več kot v marcu. Število pa ne vključuje članov, ki so brez dela ali v stavkah in jim ni treba plačevati članarino. Unija je imela v zadnjem decembru 187,482 članov.

"Zmaga pri volitvah v tovarnah korporacije General Motors glede reprezentacije pri kolektivnih pogajanjih je odgovorna za pristop delavcev v unijo," so izjavili uradniki. "Prišli so člani bivših unij ADF in delavci, ki niso prej spadali v nobeno delavsko organizacijo. Vsa znamenja kažejo, da bodo kmalu vsi delavci v avtni industriji organizirani."

Francija dobiva ameriški baker

New York.—E. T. Stannard, predsednik Kennecott Copper Corp., je izjavil, da korporacija pošlje 8000 ton bakra Franciji na mesec. Italiji 2000 ton in Japonski 1000 ton. Profiti korporacije v prvih treh mesecih tega leta so znašali \$11,840,000. Stannard je dejal, da bo pošiljanje bakra v Francijo na podlagi sklenjene pogodbe znizano na \$200 na mesec po prvem juniju. Veljavnost pogodbe poteče v prihodnjem oktobru. Korporacija proizvaja 30,000 ton bakra mesečno v svojih rudnikih v Ameriki in 11,000 ton mesečno v rudnikih v Bradenu, Čile. Stannard je dejal, da korporacija ne prodaja bakra sovjetski Rusiji.

Drhalski napad na stavkarje v Californiji

Madera, Cal.—Najeta drhal je napadla delavce, ki so zastavkali pri Madera Mfg. Co. Enajst stavkarjev je bilo ranjenih v napadu. Nekaj dni prej je policija navadila na shod stavkarjev in ga razbila.

Domače vesti

Nov grob v Pennsylvaniji

McIntyre, Pa. — Dne 2. maja je po dolgi bolezni umrl Jos. Kastelic, star 43 let in rojen v Metnaju na Dolenjskem. Tu zapuščal dva sinova, hčer in dva brata, v starem kraju pa dva brata in sestro. Bil je član in večkratni odbornik društva 361 SNPJ.

Hrvaški komunist pred Diesovim odsekom

Pittsburgh, Pa. — Hrvaški komunistični Radniški Glasnik poroča, da je Diesov kongresni odsek pozval na zasljanje Franca Boriča, enega izmed urednikov tega lista. Borič je imel biti zasljan 8. maja.

Čikaške vesti

Chicago. — Frank M. Opeka, nov slovenski odvetnik, je 1. maja odprl svoj urad v čikaškem downtownu. — Poroke: Frank Kozjek in Ana Banič, Mihael Brennan in Ana Lavrin ter Angelo Lucchesi in Genevieve Pavešič. Razpoko: Katarina Rudnik tož Lousia Rudnika za ločitev zakona.

Delavski odbor oplazil družbo

Razpust kompanijskih unij

Washington, D. C.—C. W. Whittemore, ki je vodil zasljanje proti International Harvester Co. v imenu federalnega delavskega odbora, je v svojem poročilu predlagal razpust kompanijskih unij, ki jih je družba ustanovila v svojih tovarnah in jih tudi dominira. Delavski odbor je takoj obvestil kompanijo, da je odobril priporočilo in da mora razpustiti "unije."

Zasljanje proti kompaniji je bilo odrejeno na pritožbo unije Farm Equipment Workers, včlanjene v Kongresu industrijskih organizacij. Ta je v pritožbi naglašala, da kompanija ovira organiziranje delavcev v pravi uniji.

Kompanija še ni naznanila, ali se bo pokorila odloku delavskega odbora, ki je odredil razpust kompanijskih unij v njenih tovarnah v Chicagu, Rock Fallsu, Rock Islandu, West Pullmanu in East Molinu, Ill., ter v Milwaukeeju, Wis.

Seja članov francoske vlade

Pariz, 9. maja. — Premier Reynaud je sklical izredno sejo članov svojega kabineta, na kateri bodo razpravljali o pričakovanem reorganiziranju Chamberlainove vlade. Tu posebno opazuje razvoj situacije v Londonu in možna sprememba v angleškem kabinetu bo dobila takojšen odmev v Franciji. Sem je sinoči dospel Halvdan Koht, norveški premier. Poročilo se glasi, da bo danes konferiral z Reynaudom in člani francoskega kabineta.

Pet ranjenih v stavkovnih izgrediv

San Francisco, Cal., 9. maja. — Pet oseb je bilo ranjenih v stavkovnih izgrediv pred podjetjem Euclid Candy Co. Med ranjenci sta dva policaja. Bitka je posledica jurisdikcijskega spora med unijo CIO in unijo ADF. Člani slednje se niso hoteli pridružiti stavki, katero je oklicala unija CIO. Bitka je nastala, ko so člani unije ADF skušali priti v tovarno skozi stavkovno stražo.

NEMŠKA ARMADA PRIPRAVLJENA NA VSEH FRONTAH

Udarila bo, ko bo Hitler dal ukaz

BITKA ZA POSEST NARVIKA

Berlin, 9. maja. — Ogromna nemška vojna mašina je popolnoma pripravljena na vseh frontah in udarila bo po sovražniku, kakor hitro bo "Führer" Hitler dal ukaz, pravijo nacijski uradni krogi. Ti so zanikali poročila, da nameravajo nemške čete invadirati Holandsko in Belgijo. Ta so — pravijo — propaganda proti Nemčiji.

Nacijski tisk silno kriči o zavzevljki zaroti. Zlasti napada Veliko Britanijo in ji očita, da hoče potegniti nevtralne države v vojno. Časopisi so objavili vest, da je Velika Britanija pričela pritiskati na Bolgarijo, naj dovoli prehod angleškim četam preko svojega ozemlja. Poročilo v ogrskih listih, da je Nemčija zahtevala od Ogrske, naj dovoli prehod nemškim četam, je morala ogrska vlada preklicati na ukaz iz Berlina. Nacijski krogi so zanikali, da so stavili tako zahtevo Ogrski. Prav tako so zanikali vest, da se Nemčija pripravlja na invazijo nevtralnih držav.

"Velika Britanija in Francija sta odgovorni za vznemirjenje v južnovzhodni Evropi, Belgiji in na Holandskem," pravi uradna časopisna agencija DND. "Pritisk opozicije na Chamberlainovo vlado bo izval obupen poskus s strani zaveznikov v pričakovanju zloma nemške sile, kar pa se jim ne bo posrečilo."

Nacijski krogi trdijo, da je tekma za posest Narvika, važnega norveškega pristanišča na severu, kamor prihaja železna ruda, zavzela obliko dvoboja med angleškimi bojnimi ladjami in nemškimi bombniki. Angleške ladje še vedno vozijo vojaške čete v to pristanišče.

V Berlinu trdijo, da so bombe, katere so vrgli nemški letalci, poškodovale dve angleški križarki. Vzhodno od Narvika so Nemci v spopadu z angleškimi letalci sestrelili eno angleško letalo.

Fredrikstad, Norveška, 9. maja. — Vsi norveški ujetniki razen častnikov, ki se nahajajo v sektorju Ostfoldu v bližini švedske meje, bodo izpuščeni, se glasi naznanilo poveljstva nemške armade na Norveškem. Kdaj bodo izpuščeni, naznanilo ne omenja.

Stockholm, Švedska, 9. maja. — Vlada je sinoči naznanila, da švedske bojne ladje polagajo mine v morju ob obrežju 50 milj severno in prav toliko milj južno od glavnega mesta. Polaganje min je bilo odrejeno v zvezi z ukrepi zaščite švedske nevtralnosti.

Fašistični vodja za mir med Nemčijo in zavezniki

Rim, 9. maja.—Roberto Farinacci, bivši tajnik fašistične stranke, je objavil članek v listu Regime Fascista, glasilo stranke, v katerem priporoča sklenitev miru med Nemčijo in zavezniki. Vojna mora biti končana predno potegne druge države v svoj vrtnec. Farinacci piše, da je bil prestiž Velike Britanije in Francije zelo omanjan zaradi poloma vojaške kampanje na Norveškem. On naglašal, "da je britsko vladanje morj samo še spomin in da Anglija ne bo prebolela udarca, ki ga je dobila od Nemčije. Britska oligarhija je strta in ne bo nikdar več oživela."

PROSVETA
THE ENLIGHTENMENT
GLASLO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE
PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Marofitna na Edinbužu (aven Chicago) in Kanado
\$1.00 na leto, \$2.00 na pol leta, \$1.50 na četrt leta; na Chicago
in Cincin \$1.50 na leto, \$3.00 na pol leta; na Indianapolis
\$2.00.

Subscription rates for the United States (except Chicago)
and Canada \$2.00 per year, Chicago and Cincin \$1.50 per year,
foreign countries \$3.00 per year.

Glavni urednik: Dr. J. J. ...
Naslovna stran: ...
PROSVETA
257-21 So. Lawrence Ave., Chicago, Illinois
MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Glasovi iz naselbin

Se ena "pečlarska"
Traunik, Mich. — Pečlariji tukaj smo hvaležni — ker farmarji so nam tako postrežni. — Klobas, ocvirkov in meso — vse to nam radi prineso. — Pa tudi črni krivic — da smo potem rdečih le.
In zdaj nas nekaj že skrbi — pomlad že k nam hiti. — Bo treba malo poroti — solate malo posejati — in malo se spottiti — krompirja posaditi. — A kje pečlar naj plug in brano zgrabi — ko farmar vsak vse to doma zdaj rabi? — Ubog pečlar kaj naj st'ri? — ko "tulca" pravega pri njem ni!
Pečlar je čudna muha — ko sam večerjo kuha. — Jéjprej, polento in fižol — brez kisle repe ni nikol! — in vse to skupaj v lonec stlač — pa naj se skupaj pač! — In zraven je lahko še kakšna muha; — pečenska brez soli in kruha!
Je smola pač zares — 'fiks! Najboljša naša "košta" je "porbika." — Oh, da ženske naše bi imele v glavi — kako "porbika" se prav pripravi — bi šle se k nam učiti in rekle bi: Se pojte vsi soliti!
Pečlarjem je hudo dolg čas — ker neži spol ne gre k nam v vas. — To je največja naša bolezen — deklet ni k nam nikol! — Kaj pač naj st'rmo, da jih si pridobimo? —
Mi dobri smo, pošteni — v ponos smo lahko vsaki ženi — čeprav nas bosus vse zmerja — in z "bumi" nas primerja. — Kaj briga njega, ko "trok" ima — da z njim okrog bežlja.
"Pšem", "sur", ne bo po volji vsem — zato najbolje je, da neham s tem. — Pozdrav pečlarjem vsem s kanadskih nam pojava — in onim v U. S. A.!
Simon Žitnik, 387.

Spomini iz ruskega ujetništva
Lloydell, Pa. — Zadijsem sem opisal del svojih spominov iz ruskega ujetništva in zaključil s poglavjem, kako so nas hoteli dobiti v pest Srbi, da bi nas vtaknili v arbsko armado. Iz srbskega taborišča so nas ruski vojaki odpeljali v svoje kasarne, ali mi ru pred Srbi še nismo imeli. Nas so še vedno nadlegovali, naj se vrnemo v njihovo armado in nam pripravovali, da bomo po vojni svobodni narod. Njih prigovarjanje ni med nami nič zalego. Večkrat je prišlo do tepeža in do enega uboja. Potem smo imeli mir, ker jih Rusi niso več pustil k nam.
V Odesi sem bil do februarja 1917. Nekega dne pride v kasarno civilist, ki nas vpraša, če kdo želi iti na kmetije. Imel sem izkušne s prve kmetije, kakor tudi drugi. Nihče se ni hotel priglasiti prostovoljno. Pride ruski oficir in nas izbere, rekoč, da smo leni. Med njimi sem bil tudi jaz. Izbral nas je 25. Ruski oficir nam določi enega naših za varuha s pripombo, ako bomo mirni in ako ne bo nihče pobegnul, smo prosti ruske komande.
Odpeljali so nas na veleposestvo. Plačo smo imeli po 20 kopejk na dan, kakor prej, hrano dobro in ne koritov, kot na prvi kmetiji. Tudi nas niso priganjali. Ali za ruske civiliste je bilo kakor na prvi kmetiji. Delati so morali kakor živina. Včasih se je baron pripeljal s štirimi konji. Civilisti so vsi pobegnili in se postkrili, ko so videli, da se pelje baron. Mi smo ga imeli radi in on nas. Vsakičrat je nas vprašal, če imamo dovolj hrane in ako ima kdo izmed nas kako pritožbo. Baron nam ni dovolil, da bi se pogovarjali z ruski civilisti. Rekel nam je, da smo mi Avstrijci izobražen narod, da smo vsi solani, Rusi so pa divjaki in z njimi morajo tako postopati kakor vidimo, ker brez bitca bi ne hotel nihče delati in še bolj bi podivjali kakor so.
Naš varuh je bil doma od Karlova. Bil je četovodja v avstrijski armadi in je imel več sreče kakor mi. Baranova hči, ki je bila nuna, je bila takrat doma na dopustu. Imela je svojo sobo v bližini naše barake. Hodila je tja in molila za grešnike, da bi jim Bog pri-

zanesel. Večkrat je prišla tudi k našemu kuhinju, namreč k našemu varuhu.
Ni trajalo dolgo, ko je naš kuhar prišel zahajati v njeno sobo po par ur na dan; včasih smo ga pogrēšali tudi vse noči. Družili smo ga, ali hodi k nuni, da se po rusko učim molitve in če nas misli zapustiti in se poda v Kijev za meniha. Odgovarjal nam je, da bi bili tudi mi radi taki menihi, ako bi imeli priliko kakor je imel on. Pravi tudi, naj mu ne zavidamo, ker je tudi za nas bolje, ker na ta način lahko dobi več stvari iz magazina kakor nam je predpisano. Nismo ga več nadlegovali, na skrivaj smo mu pa še zavidali slakostne ure. Bil je dežen vsega, kar si je pozelel, nam pa je bilo prepovedano kakor Adamu in Evi po izgnanju iz raja. Ali te sreče ni dolgo užival.
Neke noči se položimo k počitku. Ponoči nas prebudi streljanje iz pušk in pitje. Predno se zavemo, kaj vse to pomeni, so že ruski vojaki in civilisti vdrli v našo barako. Srečni smo bili, da smo imeli svetilke prižgane. Civilisti, ki so delali z nami, so kričali, naj tudi nas pobijajo, ker "pan" (baron) je nam dal vse, kar smo hoteli, njih pa je pretepal. Ruski oficir nas vpraša, kaj smo. Povem mu, da smo Avstrijci, nakar nam pravi, da smo njih bratje. Dal nam je štiri ruske vojake za stražo. Tem je naročil, ako bi nas hotel nadlegovati kak ruski civilist, naj ga ustrele kakor psa.
Zjutraj se nam je nudil grozen prizor. Naš četovodja, nuna, baron in vsa njegova družina in vsi hlapič so bili pokani in razmesarjeni. Vse oropano.
Čez par dni se zopet odpeljemo v Odeso v kasarno. Bili smo spt za talce. Boljševiki so nekoč zapustili kasarno in nam veleli, naj po njihovem odhodu pripravimo luči in da moramo hoditi po kasarni; če tega ne storimo, se nam bo slabo godilo. Nič slabega slučajni smo hodili po kasarni. Bilo nas je nad 200. Okrog desetih zvečer pa je pričelo streljanje v našo kasarno, v začetku polagoma, potem pa so pričeli padati strelci od vseh strani. Vse šipe so bile pobite in vrata preluknjana od krogel. Srečni smo bili, ker je bilo poslopje zidano iz kamna. To je trajalo do okrog treh zjutraj. Potem pa so boljševiki vdrli iz vseh strani na belogardiste in v par urah je bilo vse mirno.
Zjutraj se nam je zopet nudil grozen prizor. Veliko ranjenčev in mrtvih je ležalo vse na okoli. Kakor so nam pravili, je bilo mrtvih 47 naših. Zmaga je bila na boljševiki strani. Vse mesto je bilo zaprto. Ženske niso bile varne pred podivjano drhaljo. Civilist, ako je bil malo bolje oblečen, ni bil varen na cesti, ker so ga oropali in za nameček še pretepli. Tako je bilo tri mesece. Potem so napravili nekaj reda, ali ne dosti, ker je bilo vse podivjano. Nikdar si nisem mislil, da more človek tako podivjati in izgubiti svojo pamet.
Tako sem preživel nekaj mesecev. Hrano smo dobivali z ruski vojaki. Nekega dne nas pošljejo delati na železnico. Imeli smo tri rublje na dan in hrano. Bilo nam ni slabo, le denarja nismo mogli izmenjati in si kaj kupiti zanj. Plačo smo namreč dobivali v bondih. Pa smo se pritožili, ako nam ne izmenjajo bonde v pravi denar, se ne vrnemo več na delo. In tako so nam izmenjali bonde v denar in nas poslali v mesto Kijev.
Nekega dne pride k nam neki oficir, ki nas vpraša, če bi se mogoče radi podali nazaj v Avstrijo. Pravimo mu, da sedaj še ni mogoče. On nam odvrne, da je vse mogoče; ako mu damo po 20 rubljev, bo on vse preskrbel. Izberemo štiri naše šarže, naj skrbe, da ne bo naš denar po nepotrebnem proč vržen. Čez par dni zopet pride k nam isti oficir in nam prinese do-

kumente. Pove nam, da nas na železniški postaji čakata dva vagona in da ob sedmih zvečer odinemo z vlakom. Potne liste smo imeli kot invalidi, ne-spodobni za vsako delo.
In tako smo na postajo odinili kakor pravi invalidi; nekateri so čitali ob palici, drugi smo imeli povezane roke ali glave — vse, kar si je kdo izmisli. Civilisti, ki so nas videli, so imeli solzne oči in so nas pomilovali, češ da smo siromaki za vse življenje. Na postaji zasedemo pripravljena vagona, v vsakega po 40 mož. S postaje odinemo ponoči ob misli, koliko časa se bomo vozili s temi potnimi listi. Po štirih dneh in pet noči vožnje smo srečno dospeli do zadnje postaje. Tam nam postajenačelnik pravi, da on dobro ve, kaj smo. Naroči nam, naj se poskrbimo po pulju, ker naši vojaki beže pred Nemci, ki bodo še nočij tukaj. In res smo slišali streljanje, ko so rušili mostove in drugo.
Drugi dan so bili že Nemci na postaji. Zberemo se spet vsi skupaj — enega je manjkalo. Nemci nas naložijo na troke in nas odpeljejo do avstrijske armade. Bilo srno sprejeti s parado. Neki oficir je imel govor, v katerem nas je hvallil, kako smo pogumni in nas stavi drugim za vzgled. Toda drugo jutro je bilo konec vse hvale, ker so nam razdelili le en komiš lačni so vojaki in civilisti.
Bil sem poklican v urad. Neki oficir, po imenu Trebežan in doma iz Vipave, mi pravi: "Jermam, dopust boš dobil za dva meseca, toda če hočeš, ti ga dam za štiri mesece; za dva meseca dobiš ti "leningo", za dva meseca si jo bom pa jaz pridržal." Mislim sem si: ti mi daj dopust, ako vse tebi ostane.
In tako sem v resnici dobil dopust za štiri mesece — prvič po treh letih in štirih mesecih. Ko pridem domov, me ni nihče poznal. Pridem pred rojstno hišo in pravim, dober dan. Mama mi odgovori: "Dragi vojak, zdaj ti ne morem nič dati; kar sem imela mleka, sem ga že zjutraj prodala. Rada bi ti kaj dala, ker si še tako mlad. Tudi tvoj sin je šel v vojsko. Tudi on je bil mlad, še ni bil star 18 let, pa ni nič pisma od njega že dve leti in pol. Gotovo je že mrtev."
Nisem mogel več vzdržati. Objel sem jo in pričela sva oba jokati. Ne vem koliko časa je preteklo predno sva zopet prišla k besedi. In prve njene besede so bile: "Sin moj, veliko si moral pretrpeti v teh letih, ker si se tako postaral!"
Nisem se vrnil več k vojakom, ker je bilo vojne prej konec predno je potekel moj dopust.
Ralph Jerman (Kraševac).

S pota
Zopet sem bil nekaj dni v železnem okrožju Minnesota. Tja nisem šel samo na obisk, marveč sem tudi skupaj spravljil vse, kar še imam za muzej. Zlasti mnogo sem našel raznega lepotečja, kot na primer srebrnih veržic, nekatere pol funta težke in obdane s starinskim denarjem (srebrnimi dukati) ter drugimi priveski. Vse to je sedaj na ogledu pri neki zlatarski firmi in namenjeno za muzej.
Kaj vse sem ohranil na svoj poti, da se kar čudim, ko najdem. In vse to kmalu pride v pravi kraj. Torej Slovenski narodni muzej v Clevelandu, le korajžo! Čez čas bo vse drugače kakor se sedaj pričakuje. Samo Bog daj zdravje. In čeprav sem dobil hud prehlad na mojem časnem potovanju, bo šlo vse v redu naprej.
Na Elyju se je pri delu ponesečil rudar Blaž Skrajnc, član društva 268 SNPJ. Izgubil je roko. Ravno tam je odprl svoj urad mladi in ugledni zdravnik dr. Grahek, katerega tudi višji zdravniki priznavajo kot večaka. Z njim se bo lahko vsak rojak pogovoril v svojem maternem jeziku, ker rad govori slovenski, dasi je tukaj rojen. Tam je preselil svojo trgovino iz Slovenskega narodnega doma rodoljubni pionir Tazvel, s katerim ava leta 1893 skupaj delala v rudniku. Preselil se je, ker potrebuje večje prostore. V rudniku Chandler na Elyju so tudi upostili nadsto nadaljnji delavec. Ni pa

preporočljivo komu tja hoditi, ker je še mnogo ljudi brez dela. Na Evelethu so pri starem naseljencu obhajali veselo svatbo, in to pri Nemgarjevih. Tja je prišel mlad rojak iz Clevelanda in zasobil hčerko. (Z njim sva se vozila na busu, toda ga nisem vprašal po imenu.)
Ko sem bil na Chisholmu, so ob priliki glavne seje Slovenske ženske zveze priredili veselo burko "Cegljarjeva Liza". Bilo je polno šaljivosti med vdovo in vdovecem. Cevljarski mojster (J. Paholec) je imenito nastopal, kakor tudi njegov učenec (J. Kordiš). Oba sta tukaj rojena. Vdovo je igrala rojakinja Udovič, njeno hčer pa Frances K—. Svoječasno sem že poročal, da na Chisholmu snujejo načrte za slovenski narodni dom. Na tem obisku pa nisem opazil nobene aktivnosti. Mogoče imajo program kje skrit.
Matija Pogorelec.
Nesrečni klobuk
Cleveland. — Ravno sem čital Antona Jankovičeve novice iz metropole. Ker rad delam opazke, bom storil še eno na njegov račun. In to vsled tega, ker so v metropoli tako "haklihi" in ker se je Tone tako mučil, da je dobil tri priče. Citatelji naj vzamejo vse skupaj za špas.
V mojem dopisu z dne 19. aprila sem omenil, da so 7. aprila Girardčani prinesli v metropolo Jankovičev klobuk, ki ga je tam pozabil ali zamenjal. Če bi pil mleke kakor Barbič, bi se to mogoče ne zgodilo. Tonetu torej dobrohotno priporočam, naj prihodnjič bolj pazi, ker lahko zamenja še kaj drugega.
Frank Barbič, 53.
Se o smrti članice
Sharon, Pa. — Neprickakovano in kot blisk je prišla med nas novica, ki je zadela dobro znanega rojaka Lovrenca Peršiča, da je njegova splošno spoštovana žena Anna umrla 1. maja ob 6. zjutraj. Pokojnica je bila rojena 17. aprila 1894 v vaši Gazice ob Krki na Dolenjskem. Bila je članica društva Slovencev 262 SNPJ, kakor tudi njen mož. Tukaj zapuščala žalujočega soproga in veliko sorodnikov, znancev ter prijateljev, v starem kraju pa starše, tri brate — Jožeta, Franceta in Janeza — in tri sestre — Marijo, Rozo in Ivanko. Njeno deklško ime je bilo Skoda.
Njeno truplo je bilo prepeljano v tukajšnji Slovenski dom, od kjer se je vršil pogreb 3. maja ob 9. zjutraj na hrvaško pokopališče ob ogromni udeležbi prijateljev in znancev. Da je bila pokojna Anna uljudna žena in vselega značajna, so pričali številni venci ob njeni krsti, katere so poklonili prijatelji in znanci v zadnje slovo. Pogreba so se udeležili od blizu in daleč — iz Warrena, Akrona, Pittsburgha in iz vseh okoliških naselbin.
Prezgodaj, mnogo prezgodaj se je naša draga sestra poslovila od nas. Smrt je posegla s svojo kosčeno roko v krog ljubkih src in jim iztrgala drago bitje. Ob njenem odprtjem grobu smo stali z bridkostjo v srcih in gledali, ko je mati zemlja sprejela v naročje njeno truplo. Še zadnji pogled in pozdrav ljubčega moža, sorodnikov, prijateljev in znancev in zemlja jo je za vselej zagrnila našim očem. Snivaj mirno v ameriški grudi! Svojim prijateljem in znancem ostanem v trajnem spominu. Vsem prizadetim moje globoko sožalje!
Jack Yert, 262.

Ameriški toriji med seboj

Ameriški toriji — imenujemo jih tudi burbonci in na splošno so ekonomski in socialni nazadnjaki — so med seboj prav tako razcepljeni glede ameriške zunanje politike in evropske vojne kot so napredni (liberalni in demokratično socialistični) elementi. Kodr misli, da so vsi ekonomski burbonci, kapitalisti in njihovi lakaji, izolacionisti in kot takani proti vmešavanju ali sodelovanju Združenih držav v evropski vojni, se hudo moti.
Vzemimo za primer dva čikaška dnevnika, jutranjo Tribuno in večerne Daily News. Tribuno, lastnina polkovnika McCormicka, je skrajno izolacijaka, dočim Daily News zastopajo Rooseveltovo zunanjo politiko napram Evropi in so za ameriško pomoč Angliji in Franciji do oborožene intervencije — oba lista sta pa republikanska! Daily News so lastnina Franka Knoxa, ki je leta 1936 kandidiral z Landonom vred za podpredsednika Združenih držav.
McCormick in Knox sta oba republikanca in oba enako črtna novi deal v notranji politiki, ampak glede vojne v Evropi se razlikujeta kot noč pa dan. Clovek bi izvajal, da McCormickova Tribuno, ki zagovarja doma skrajno kapitalistično reakcijo in meče vse liberalne in novo-dealske nasprotnike s socialisti in komunisti vred v en sam kos, bi simpatizirala vsaj z angleškim in francoskim kapitalizmom, ki gotovo propade, če Hitler s Stalinovo pomočjo razbije imperija Anglije in Francije, temu pa ni tako; burbonski Tribuni je vseeno, kaj se zgodi z angleškim in francoskim kapitalom ali s politično demokracijo — tamkaj, kakor ji je vseeno, kaj se zgodi z diktaturo v Nemčiji, Rusiji in Italiji. Na drugi strani pa Daily News delajo veliko razliko med demokratičnimi državami in totalitarnimi režimi v Evropi; sploh je ta list v nekaterih ozirih bolj demokratični kot so listi ameriške demokratske stranke.
To je jasen dokaz, da vplivni voditelji republikanske stranke niso edini med seboj glede vojne in prav gotovo pride med njimi do ostrih bojev, ko bodo na konvenciji svoje stranke prihodnji mesec sestavljali program zunanje politike za svojega predsedniškega kandidata. Jasno je, da je med republikanci mnogo pristašev, ki se prav tako zavzemajo za zmago Anglije in Francije kot se zavzemajo novodealski demokrati; kakor zadnjim tako prvim ni vseeno, kdo je zmagovalac v evropski vojni — dočim je republikanski kakor demokratski izolacionisti (in nekateri socialisti!) vseeno. Čudovito je, kako se danes spajajo politično in socialno najnasprotniji tipi!
Čikaške Daily News, katerim ni vseeno, kako izpade evropska vojna, so pred nekaj dnevi objavile indirekten apel na kongres, naj odpravi Johnsonov zakon, ki prepoveduje kredite dolgujočim evropskim državam in dovoli Angliji, Franciji in drugim, ki se še pridružijo vojni zoper Nemčijo, neomejene kredite za bojni material in druge potrebščine. Danes morajo bojevniki iz Evrope plačati v dolarjih vse, kar nakupijo za vojno v Združenih državah, ta možnost plačevanja v gotovini bo pa menda kmalu izčrpana — morda v momentu, ko bodo zavezniki najbolj potrebovali ameriških letal in municije.
Knoxov list upravičuje svoje stališče, da je boljše, če Anglija in Francija zdaj pobijeta nacističko Nemčijo, kakor da bi to čakalo na Ameriko. Knox pravi, da je vojna Združenih držav z Nemčijo neizogibna, če izide Hitler kot zmagovalac v tej vojni — kljub vsem protivnim argumentom. Kajti tudi največji izolacionisti ne bi dovolili, da bi se Nemčija polastila angleških in francoskih Zapadnoindijskih otokov in Kanade v ameriški sosesčini — in baš zasebja teh otokov in Kanada po Združenih državah bo povod za vojno s strani Nemčije.
Mi ne bomo špekulirali, dali je to stališče upravičeno ali ni, zanima nas pa dejstvo, da tudi ameriški reaktorji niso edini med seboj in nekateri med njimi vidijo dalj-koč drugi; tudi reaktorji se danes delijo na izolacioniste in intervencioniste. Izolacionisti še vedno verjamejo, da so Zdržene države varne pred vsakim napadom z evropske ali azijske strani, intervencionisti pa nimajo več te vere.
Intervencionizem lahko obsega ekonomsko in vojaško sodelovanje z zavezniki, vendar do danes še ne vidimo nobenih urgiranj za vojaško sodelovanje; vsa intervencija do danes obsega le ekonomsko pomoč. Upajmo, da pri tem tudi ostane!

Vitamin C urejuje porabo energije

Naloge vitamina C v našem telesu so prilične v zadnjih letih. Ta vitamin ureja porabo energije ter izkoriščanje hrane za delo v organov. Preprečuje, da bi se pogostokrat snov v organizmu prehitro porabila. Brez tega vitamina hrane ne moremo pravilno izkoristiti. Nahajamo ga skoraj v vsi zelenjavi in sadju, posebno pa v zelju, krompirju, solati, citronah in zlasti v šipkovih jagodah. A že sam krompir lahko oskrbuje naše dnevno potrebo po tem vitaminu. Treba ga je dušiti v lupini, ker je vitamin C zelo občutljiv za vročino in v kropu izgine. V pozni zimski pričenja ta vitamin postane redek. Krompir ga je zavoljo dolgega ležanja začel izgubljati, sadja je malo, sveže zelenjave je težko dobiti. Posledica je skoraj popolnomanjkanje vitamina, ki se očituje v obilni pomladni utrujenosti, nevolje do dela in vsem z večjo občutljivostjo za hrupo ter druge nalezljive bolezni. K sreči pa nam je na polago umetni vitamin C, ki ga je mogoče dobiti v obliki tablet.
Ker je Nemčija zavoljo blokade posebno zadeta glede oskrbe s svežo zelenjavo, saj in drugimi živilki, ki vsebujejo ta vitamin, je odločila sedaj za širokoptezno akcijo umetnim vitaminom. Doraščajoča mladina trpi pač najbolj zavoljo pomanjkanja tega ljenjsko važne snovi, zato se bo začela ta akcija med šolsko mladino. Iz državnih sredstev bodo za vse šole, zlasti pa za šole v bližini stih nakupili umetnega vitamina in ga dodelali med mladino. Do konca maja bodo otroci trinajstega leta prejeli po eno tableto dnevnega vitamina, ki bodo ta vitaminirali tudi odrasli, ki živijo v krajih, kjer je malo zelenjave in sadja in ki imajo posebno težko delo.

Kaj je dobro vedeti o jajcih

Poletje je doba jajc, in nam v tem času času tudi najbolj priljajo. Mnogi ljudje boje uživanja jajc in tudi mnoge matere si upajo dati jajce svojim otrokom, češ da jim bodo teklna. So pa tudi drugi, ki precej jejo hranljivo jajce in jim pripisujejo čudežna svojstva.
O jajcih je treba v glavnem vedeti to, vsebujejo važna hranila in gradiva: beljakvine in masti v zgoščeni obliki. Rumenjak vedno koristnejši od beljaka, ker vsebuje leg beljakovin tudi masti in je tudi lažje prebavljiv. Poleg tega vsebuje tudi dosti železa relativno več ko meso.
Majhnim otrokom ne bi smeli pred več mesecev dajati jajc. Šele s desetim mesecem bi lahko storili prve poskuse tako, da jim otoku najprej dali polovico rumenjaka, zmeska ga z mlekom ali z juho. Če bi prvi poskus uspel, potem damo lahko otroku ves rumenjak in mu postopoma dodajamo še beljak. Otroci izpod dve let ne bi smeli pojedati na dan več enega jajca.
Jajce bo vedno delovalo kot dobra hrana, bora prišlo v želodec dobro pripravljeno. Za mora biti jajce vsaj malo kuhano, a trdo kuhano jajce smemo jesti samo takrat, če smo drobno razrezali. Povsem je za zmotno milijunje, češ da je surovo jajce lažje prebavljivo, kuhaneja v trdo. Surovo ali slabo kuhano jajce se najprej v želodec strdi, še preden se prične proces prebavljanja, ki se prične takrat ko želodčna kislina razkraja strjeni beljak. Kuhano jajce ne more čakati, da se prične želodec proces strjevanja, zato se prične ta njegova prebava preje.
Tudi otroci torej lahko brez skrbi jedo trdo kuhana jajca; samo v teku 24 ur ne smeli pojedati več ko dvoje jajc. Zato morajo paziti, da otroci jajca dobro prežvečijo in jih čim bolj počasi jedo.

Oče zamorec, mati Eskimka

Lars Normann, mlad švedski raziskovalec je prebil pet mesecev v Greenlandiji. Tam srečal najbolj čudnega mešanca, mladega 20 letnega možkega. Njegov oče je bil zamorec, mati pa Eskimka.
Anavika, kakor se imenuje mladi mož, po svojem očetu podedoval rast in lase, oči in eskimske. Velja za enega najboljših lovcev na kožuhaste živali. Norman je ugotovil, da je bil oče tega lovca služabnik velikega polarnega raziskovalca Pearyja.

Pred dvajsetimi leti

(iz Prosvete, 10. maja 1920)
Domake vesti. V Semipolu, Pa., je za "fr" umrl Fr. Kodrič iz Mladja pri Kostanjevici član SNPJ.
Delavske vesti. Na konvenciji socialistične stranke v New Yorku je bil Eugene V. Debs ponovno imenovan za predsedniškega kandidata.
Ameriške vesti. Mehiki vstani so okupirano glavno mesto in predsednik Carranza je pobegnul. Ameriške čete odhajajo proti Mehiki.
Iz inozemstva. V Franciji se razvija generalna stavka. — Na Reki je izbruhnila revolta proti D'Annunzijev; 12 ubitih in 50 ranjenih.
Sovjetska Rusija. Sovjetske čete so izpraznile Kijev, glavno mesto Ukrajine, ki so jo zasedli Poljaki.

Novice iz starega kraja

Slovenije

Amerikanca so našli — živega
Litija, 4. apr. — Zaloigra v Temeniški dolini, ki je daleč na zahodu, je bila velikokrat prizorišče tragedij. Včeraj so našli živega Amerikanca, ki je bil v temeniški dolini, ki je daleč na zahodu, je bila velikokrat prizorišče tragedij. Včeraj so našli živega Amerikanca, ki je bil v temeniški dolini, ki je daleč na zahodu, je bila velikokrat prizorišče tragedij.

Kakor vedo povedati te vešaji
Včeraj je prišlo iz Temeniške doline, ki je daleč na zahodu, je bila velikokrat prizorišče tragedij. Včeraj so našli živega Amerikanca, ki je bil v temeniški dolini, ki je daleč na zahodu, je bila velikokrat prizorišče tragedij.

Štrekelj je povabil Amerikance
Včeraj je prišlo iz Temeniške doline, ki je daleč na zahodu, je bila velikokrat prizorišče tragedij. Včeraj so našli živega Amerikanca, ki je bil v temeniški dolini, ki je daleč na zahodu, je bila velikokrat prizorišče tragedij.

Primer: očeta so pozvali pod orožje
Včeraj je prišlo iz Temeniške doline, ki je daleč na zahodu, je bila velikokrat prizorišče tragedij. Včeraj so našli živega Amerikanca, ki je bil v temeniški dolini, ki je daleč na zahodu, je bila velikokrat prizorišče tragedij.

Našel sem četverico otrok v velikem odvodnem kanalu
Včeraj je prišlo iz Temeniške doline, ki je daleč na zahodu, je bila velikokrat prizorišče tragedij. Včeraj so našli živega Amerikanca, ki je bil v temeniški dolini, ki je daleč na zahodu, je bila velikokrat prizorišče tragedij.

na bližnje kraško področje
Včeraj je prišlo iz Temeniške doline, ki je daleč na zahodu, je bila velikokrat prizorišče tragedij. Včeraj so našli živega Amerikanca, ki je bil v temeniški dolini, ki je daleč na zahodu, je bila velikokrat prizorišče tragedij.

Novi grobovi
Včeraj je prišlo iz Temeniške doline, ki je daleč na zahodu, je bila velikokrat prizorišče tragedij. Včeraj so našli živega Amerikanca, ki je bil v temeniški dolini, ki je daleč na zahodu, je bila velikokrat prizorišče tragedij.

Zidje izločeni iz svobodnih poklicev
Včeraj je prišlo iz Temeniške doline, ki je daleč na zahodu, je bila velikokrat prizorišče tragedij. Včeraj so našli živega Amerikanca, ki je bil v temeniški dolini, ki je daleč na zahodu, je bila velikokrat prizorišče tragedij.

Tri prometne nesreče
Včeraj je prišlo iz Temeniške doline, ki je daleč na zahodu, je bila velikokrat prizorišče tragedij. Včeraj so našli živega Amerikanca, ki je bil v temeniški dolini, ki je daleč na zahodu, je bila velikokrat prizorišče tragedij.

Kal nad Kanalom
Včeraj je prišlo iz Temeniške doline, ki je daleč na zahodu, je bila velikokrat prizorišče tragedij. Včeraj so našli živega Amerikanca, ki je bil v temeniški dolini, ki je daleč na zahodu, je bila velikokrat prizorišče tragedij.

Trst — Na svojem stanovanju je padla
Včeraj je prišlo iz Temeniške doline, ki je daleč na zahodu, je bila velikokrat prizorišče tragedij. Včeraj so našli živega Amerikanca, ki je bil v temeniški dolini, ki je daleč na zahodu, je bila velikokrat prizorišče tragedij.

Oskrbna tržaške okolice z vodo
Včeraj je prišlo iz Temeniške doline, ki je daleč na zahodu, je bila velikokrat prizorišče tragedij. Včeraj so našli živega Amerikanca, ki je bil v temeniški dolini, ki je daleč na zahodu, je bila velikokrat prizorišče tragedij.

Ozimina je popolnoma uničena
Včeraj je prišlo iz Temeniške doline, ki je daleč na zahodu, je bila velikokrat prizorišče tragedij. Včeraj so našli živega Amerikanca, ki je bil v temeniški dolini, ki je daleč na zahodu, je bila velikokrat prizorišče tragedij.

Trst, aprila
Včeraj je prišlo iz Temeniške doline, ki je daleč na zahodu, je bila velikokrat prizorišče tragedij. Včeraj so našli živega Amerikanca, ki je bil v temeniški dolini, ki je daleč na zahodu, je bila velikokrat prizorišče tragedij.

Državni tajnik Cordell Hull (levo) in podtajnik Sumner Welles, ki se je vrnil iz Evrope, kjer je imel razgovore z vodilnimi evropskimi državljani.

Skritemu sovražniku — boj!

Zadnjih sto let je znanost dosegla obdobje vredne uspehe v borbi za ohranitev človeškega zdravja. Odkrila je celo vrsto nalezljivih bolezni, med njimi legar, jetiko, kolero, in z dobro organizirano higiensko službo je znatno znižala umrljivost otrok in porodnic in tako v velikih merah preprečila množične epidemije. Največ uspeha je vsekakor imela v borbi proti nalezljivim boleznim. A medtem, ko uničujemo mikrobo, se javljajo zmerom novi sovražniki človeka. Zmerom iznova postaja človek žrtev bolezni, ki jih naši predniki niso poznali. Vse kaže, da kolikor bolj postajamo izbirni v jedi in pičji, toliko arditne nas napadajo sladkorna bolezen, rak, revma in številne bolezni živčnega in možganskega sistema; pred katerimi so zdravniki največkrat brez moči. Na tem področju bo imela zdravniška veda še mnogo dela, da bo mogla človeka ohraniti v zmerom bolj zamotanem življenju naše civilizacije.

Ena najbolj strašnih sodobnih bolezni je rak, za katerim je lani samo v Angliji umrlo okrog 70.000 ljudi. Zdravniki raku doslej še niso prišli do živega, čeprav je mobiliziran ves svet, da pobije tega nevarnega zavratnega sovražnika človeštva. Podobno znamenje človeškega propada je revmatizem, ki se širi med ljudstvom kakor kakšna epidemija in mu od leta do leta zapada več ljudi. Znanost doslej še ni odkrila, ali prihaja od neznane prehrane, od pomanjkanja telesnega gibanja ali od neprestane izpostavljenosti človeškega organizma velikim toplotnim razlikam, ki jih doživljamo med hladno in vročo. Tretja sodobna, čeprav na videz poznata, a vendar zavratna bolezen je navadni prehlad, kateremu je treba po komplikacijah, ki jih prinaša, pripisati 90% smrtnih primerov med otroki.

Prav tako je znanost še brez moči, kar se tiče smotrnega podaljšanja človeškega življenja. Daljše življenje bi bilo kajpak brez haska, če bi medicina ne mogla obnem ohraniti človeko-

vih telesnih in duševnih sposobnosti. Doslej je najboljši recept za dolgo življenje: zdravo telo, prava mera v vsem, trajno delo, v ničemer pretiravanja. Napoleon je imel navado, da je delal brez prestanka, a s tolikanim zagonom, da se je kmalu izčrpal. Umrl je, ko mu je bilo 52 let, od raka na želodcu, ki si ga je nakopal najbrž z nerodno hrano v mladih in s preveč jedca v starih letih. O njem pripovedujejo, da hrane nikoli ni dovolj presušil. Umrl je, ko mu je bilo 52 let, od raka na želodcu, ki si ga je nakopal najbrž z nerodno hrano v mladih in s preveč jedca v starih letih. O njem pripovedujejo, da hrane nikoli ni dovolj presušil. Umrl je, ko mu je bilo 52 let, od raka na želodcu, ki si ga je nakopal najbrž z nerodno hrano v mladih in s preveč jedca v starih letih. O njem pripovedujejo, da hrane nikoli ni dovolj presušil.

Na Rockefellerjevem zavodu dela zdaj večja skupina znanstvenikov s profesorjem Flexnerjem na čelu, da bi ugotovila, iz česa je človek, kakšen in zakaj je takšen. Ko bodo raziskali materijo človeškega organizma, bo medicina prav lahko podaljšala delovno dobo pomembnih ljudi, ki bi s svojim znanjem in intuicijo lahko napravili človeštvu še velike usluge. Ko bo znanost dovolj poznala človeški organizem, bo zdravnik človeku lahko predpisal jedila, ki mu najbolj prija, mu določil delovni program in predpisal ure počitka. Svetoval mu bo lahko, kdaj naj hodi spat in kdaj naj vstane, ali naj dela brez prestanka in dolgo ali na kratke "sihte", ali naj je, kadar ima tek, ali naj se drži rednih obrokov, ali naj je mnogo naenkrat ali večkrat in manj itd. Sele kadar nas bo medicina dovolj zavarovala pred boleznimi, ki prinašajo degeneracijo, bo slavila svoj veliki triumf. Takrat bo človeštvo tudi lahko došlo svoje prave aristokracije, ki se ne more aristoovati po krvi; temveč je lahko samo odlika vrednega podneja, priznanje za pomembno delo. Pod kontrolo znanosti bo treba individualnosti zagotoviti njene pravice, pod strogo disciplino bo treba preganjati mehkužje in človeka vrniti zdravju in prirodi.

Martin nastani resignacijo
Detroit, Mich. — Homer Martin, bivši predsednik unije združenih avtnih delavcev CIO, ki je izval konflikt v tej organizaciji, nakar je bil odstavljen, je nastani resignacijo kot predsednik avtne unije Ameriške delavske federacije. Ta stopi v veljavo 1. junija. Martin je izjavil, da bo šel na politično, prvo po petih letih, potem pa bo vstopil v privatni business.

Slovenska Narodna Podporna Zednota
2857-89 So. Lawndale Ave. Chicago, Illinois

GLAVNI ODBOR

IZVRŠEVALNI ODBOR:
Vladimir Čuček, predsednik 2857 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
F. A. Viter, gl. tajnik 2857 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
Ljudevit Čuček, gl. tajnik 2857 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
John Vojtko, gl. tajnik 2857 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
Philip Gudiša, gl. tajnik 2857 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
John Holec, gl. tajnik 2857 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois

PODPREDSEDNIKI:
Andrej Vidlič, prvi podpredsednik 104 Forest Ave., Johnstown, Pa.
Frank Šušter, drugi podpredsednik 222 So. 16th St., Pittsburgh, Pa.
John Fedor, tretji podpredsednik 222 So. 16th St., Pittsburgh, Pa.
Camille Zajack, četrti podpredsednik 222 So. 16th St., Pittsburgh, Pa.
John Holec, peti podpredsednik 115 Franklin St., Chicago, Ill.
Edward Tomac, šesti podpredsednik 222 W. 17th St., Walsenburg, Colo.

GOSPODARSKI ODBOR:
Mark Petric, predsednik 333 E. 11th St., Cleveland, Ohio
Vladimir Čuček, gl. tajnik 2857 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
F. A. Viter, gl. tajnik 2857 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
John Vojtko, gl. tajnik 2857 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
Philip Gudiša, gl. tajnik 2857 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
John Holec, gl. tajnik 2857 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois

POKROVNI ODBOR:
John Guriš, predsednik 414 W. 8th St., Springfield, Ill.
Frank Šušter, prvi podpredsednik 1811 Muskata Ave., Cleveland, Ohio
John Holec, drugi podpredsednik 222 So. 16th St., Pittsburgh, Pa.
John Vojtko, tretji podpredsednik 222 So. 16th St., Pittsburgh, Pa.
John Holec, četrti podpredsednik 222 So. 16th St., Pittsburgh, Pa.

NADEŽNI ODBOR:
Frank Šušter, predsednik 222 So. 16th St., Pittsburgh, Pa.
John Holec, prvi podpredsednik 222 So. 16th St., Pittsburgh, Pa.
John Vojtko, drugi podpredsednik 222 So. 16th St., Pittsburgh, Pa.

Usoda finskih otrok

Neki finski zdravnik iz Helsinkov je pisal svojemu znanecu v Švici pismo, ki ga objavljajo švicarski listi in iz katerega posnemamo nekatere najbolj značilne odstavke:

"Iz svojega biroja sem napravil reševalno postajo za otroke za prvo pomoč in za iskanje izgubljenih otrok. Organiziral sem reševalno četo dvajsetih mož, ki odhaja po vsakem zračnem napadu v mesto kakor gasilec. Postaja je podnevi in ponoči odprta.

Šole so spet odprle, kajti mladina, ki so jo poslali na deželo, se je spet vrnila. Življenje je utripalo spet normalno. Lahko si začne predstavljati, na kakšen način so učinkovali zračni napadi v teh okoliščinah. Starši so izgubljali svoje otroke in otroci so izgubljali svoje starše najprej v mestu samem, nato med nenadnim begom iz mesta. V zadnjih tednih smo iskali izgubljene ali izgubljene po radiu, s korespondenco, a telefonom. O usodi stotin si nismo na jasnem, koliko je otrok zraven, še ne vemo.

Primer: očeta so pozvali pod orožje, mati je ležala v bolnišnici, sluhinja, da bi varovala mlade ni bilo. Oče je prišel k meni in dejal: "V pol ure moram z doma. Otroci so na tvojih druge, prosim, zavzemite se zanje, drugače ne morem mirno oditi. Obljubil sem mu in odšel je pomirjen.

Našel sem četverico otrok v velikem odvodnem kanalu. Kamor so se zatekli z drugimi. Naslednji dan je spet prišel "mirnovni apostol" z vzhoda, ki nas hoče "rešiti in očuvati". Našel je stotine žensk in otrok na odprtem trgu pred cerkvijo. Vredno je bilo streljati v to maso — dvajset mater in otrok je bilo ubitih, stideset drugih ranjenih, vsi iz delavskega sloja. Letalec je pozneje sam postal žrtev našega ognja. Padel je na tla in se ubil. Pri obdukciji se je izkazalo, da gre za žensko, za žensko, ki je streljala s strojnico na otroke in matere...

Sedaj je mesto skoraj prazno. Bombe padajo sedaj na druga mesta, tudi na male, s begunci napolnjene podzemne hiše. Vsek dan prinaša nove naloge. Zadržno predstavlja odposlanje otrok na Švedsko, Norveško in Dansko.

Švedski prijatelji so sijajni. Povabili so k sebi 5000 do 10.000 finskih otrok, da bi jih za vojni čas spravili k svojim družinam.

Včeraj je prišlo podobno povabilo iz Norveške in Danske. Srečen sem, da morem sodelovati pri tem reševalnem delu za otroke. Finsko ljudstvo ne bo izumrlo; tudi če bi šlo slabo, česar pa ne verjamem. Naslednje pokolenje bo živel in se bo vrnilo, da bi spet obdelovalo polja in ustanovilo marijivo ljudstvo.

Posebno me veseli pošiljka "vitaminov" in blaga iz Švice, kakor tudi ribjega olja, kajti hrana naših otrok bo postala zelo enostranska in borna, ker ne moremo več uvažati sadja in zelenjave. Običajno blago bodo predelovali evakuiranci, ki se čakajo na to. Vse blago, ki je bilo tu na razpolago, smo porabili namreč za vojake. In evakuiranci tudi niso mogli ničesar vzeti s seboj. Mnogi med njimi so bili najprej po gozdovih, sedaj pa bivajo v šolah, kopalnicah, skednjih, majhnih podeželskih hišah, deset do dvajset ljudi v enem prostoru.

Potovanje na kredit po železnicah

Uprave železnic nagnile načrt

New York, 9. maja. — Uprave 66 ameriških železnic so naznačile, da bodo 20. maja uveljavile načrt, ki bo omogočil potnikom potovanje po železnicah na kredit. Vožnja bodo lahko plačali pozneje v obrokih.

Oseba, ki se hoče voziti na železnici, lahko vpraša za kredit, če voznina stane \$50 in več, pri potniški agenciji ali pa pri uradnikih na železniških postajah. Aplikacija za kredit bo odobrena v 24 urah. Financiranje bo prevzela Travelers Credit Corp., a katero bodo kooperirale železniške družbe.

"Kredit ni omejen samo na stroške transporta," je dejal C. L. Hunter, načelnik Trunk Lines Assn. "Lahko se porabi za potovanje in spalnih vozovih, kritje vseh stroškov potovanja, kar vključuje tudi stanarino v hotelih in hrano, kakor tudi potovanje na parnikih."

Splošnovanje

Uradnik: "Opazil sem, da me začneja šef splošnovat."

Knjigovodja: "Kako to veš?"

Uradnik: "Včeraj je šef mi-mo mene in me je vprašal, ali sem pri njem uslužben!"

TISKARNA S.N.P.J.

SPREJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugih

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.J. DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

2857-89 SO. LAWDALE AVENUE
Tel. Rockwell 5041
CHICAGO, ILLINOIS

Grupa cenzusnih uradnikov dobiva navodila v neki šoli v New Yorku.

Tiho. Nikjer človeka, ne luči, ne šuma. Strahovito sem bil razburjen; dihal sem z naporem in na glas in vsakokrat sem zajokal s škrtajočimi zobmi, ko sem moral bruhniti iz sebe drobce mesa, ki bi me bili nemara lahko malce nasitili. Ker nikakor ni nič pomagalo, kolikor sem tudi poskušal, sem tresčil kost v vrata, ves blazen od gneva, poln onemoglega sovraštva, kričal in pretel nebu, tulil hripavo in razljučeno božje ime in krivil svoje prste kakor krepčje...

Trepetal sem od razburjenosti in odrevenelosti, stal še vedno na istem mestu, sikajoč kletvice in psovke, ihtec po silnem joku, zlomljen in top po blaznem izbruhu srca. Tako stojim nemara celo uro in ihtim in šepetam in se trdno prijemljen za vrata. Nato zaslišim glasove, pogovor dveh mož, ki sta prišla na "Kovaško dvorišče". Odstranil sem se od vrat, se opotekal ob zidu hiš in dospel spet na razsvetljene ceste. Ko sem stopal tja dol, so mi pričeli možgani delovati v neko čudno smer. Domislil sem se, da so tiste beraške barake doli na robu trga lope z materijalijami in stare lesene šupe ponošeno obleko prava sramota za vso okolico! Kvarile so razgled celega trga in deformirale vse mesto, feji prof s to šaro! In napravil sem v mislih proračun, koliko bi stalo, da bi se pomaknil Geografični inštitut stran, tisto lepo poslopje, ki me je tako zelo privlačilo vsakokrat, kadar sem šel mimo. Premaknitev te vrste se nemara ne da izpeljati pod 70—72.000 kronami, — prijazna vsotica, to je treba priznati, za začetek, kaj? In pokimal sem s svojo prazno glavo in priznal, da je to za začetek prav prijetna vsotica. Še zmirom sem trepetal po vsem životu in zdaj pa zdaj sem še globoko zaihtel po joku.

Imel sem občutek, da ni več bogve kaj življenja v meni, kakor da mi bo kmalu, kmalu bila zadnja ura. Sicer pa mi je bilo to precej vseeno, niti najmanj se nisem ukvarjal s tem; nasprotno, stopal sem doli skozi mesto, tja k pristaniškemu mostiču, vse dalje od svojega stanovanja. Prav tako bi lahko legel vzrak na tla, da bi umrl. Bolečine so me polagoma napravile brezčutnega; v nogi mi je trgalo in razbijalo; bilo mi je celo, ko da mi silni bolečina gori v meče in niti to me ni posebno bolelo. Prenesel sem že marsikaj hujšega.

Dospel sem doli do železniškega tira. Ne prometa, ne ropota, le tu in tam je videti človek, nosač ali pomorščak, ki je postopal tam z rokami v žepih. Pozornost mi je vzbudil hrom človek, ki je topo škilil vame, ko sva šla drug mimo drugega. Ustavil sem ga instinktivno, se namrdnil in vprašal, ali je "Nuna" že odpula. In nato si nisem mogel odreči, da mu ne bi počil s prstom pod nos ter ga vprašal: "Gromska strela, da 'Nuna'!" "Nuna," ki sem jo bil čisto pozabil! Misel nanjo je vzlele temu ždelu v moji notranjščini, nosil sem jo s sabo, ne da bi bil vedel.

"Da, bog vedi, 'Nuna' je zares že odpula. On mi pač ne more povedati, kam je odpula? Mož je preudarjal, stoječ na svoji daljši nogi in držeč krajšo v zrak; krajša se mu je narahlo pozibavala.

"Ne," je rekel. "Ali veste, kaj je naložila?" "Ne," sem odgovoril.

A zdajle sem "Nuno" že čisto pozabil in vprašal sem možaka, kako daleč bi bilo v Holmestrاند, računano v dobrih, starih geografskih miljah.

"V Holmestrاند? Dejal bi..."

"Ali pa Vaeblungsnaes?"

"Kaj sem hotel reči: dejal bi, v Holmestrاند je..."

"O, čujte, da ne pozabim," sem ga prekinil spet, "ali bi pač bili tako dobri in mi dali majhno tobaka, samo ščepec tobaka!"

Dobil sem tobaka, se zahvalil možu zelo iskreno in šel. Tobaka nisem porabil, marveč ga precej vteknil v žep. Mož me je še zmerom obdržal v očeh, nemara sem na kakšen način vzbudil njegovo nezaupanje; kjerkoli sem hodil ali stal, sem imel ta nezaupljivi pogled za sabo in ni mi bilo prijetno, da me zasleduje ta človek. Okrenil sem se, se zopet zavlekel tja, ga pogledal in dejal: "Zebjar."

Le to edino besedo: zebjar. Drugega nič. Strmo sem gledal nanj, ko sem to rekel, čutil sem, da sem strahovito strmel nanj; bilo je, kot bi strmel vanj z vsem svojim telesom, mesto samo z očmi. Ko sem povedal to besedo, sem za kratek hip postal. Nato sem se splazil spet gori k železniškemu tiru. Mož ni dal glasu od sebe, le iz oči me ni izpustil.

Zebjar? Zdajci sem obstal mirno. Da, saj to se je takoj posvetilo: tega hromca sem bil že nekje srečal. Gori na "Meji", nekega jasnega jutra; takrat sem zastavil svoj telovnik. Bilo mi je, kakor da je od tistih dob minila cela večnost.

Ko sem še razmišljal o tem — naslonjen na hišni zid na robu trga in prečne ulice — sem se hipoma zdrnil in se poskušal splaziti dalje. Ker nisem mogel tega, sem se predrzno zastrmel naravnost predse in zatajil v sebi silerno aramežljivost, saj ni bilo drugega izhoda — stal sem iz oči v oči tik pred "Glasnikom". Postal sem brezobzirno predrzen in stopil celo za korak naprej, da bi ga opozoril nase. In tega nisem storil, da bi vzbudil v njem sočutje, marveč da bi osmešil samega sebe in se izpostavil javnemu prezirju; lahko bi se vrgel na cestni tlak in se valjal po njem in prošil "Glasnika", naj me pohodi, naj mi stopi na obraz. Še "dober večer" nisem rekel.

"Glasnik" je nemara zaslutil, da z mano nekaj ni v redu, stopil je nekoliko počasneje in jaz sem rekel, da bi ga zadržal:

"Prišel bi bil že k vam in vam kaj prinesel, a še zmerom ni postalo nič pravega."

"Tako?" je rekel vprašuje. "Tak še niste končali?"

"Ne, nisem še dovršil."

Sprico "Glasnikove" prijaznosti so mi hipoma stopile solze v oči, pohrkaval sem in se odkašljeval, da bi se napravil trdega. "Glasnik" je zrl name.

"Ali imate vsaj sredstev za življenje?" je vprašal.

"Ne, tudi ne," sem rekel. "Danes še nisem ničesar jedel, ampak..."

"Bog z vami, to vendar ne gre, da bi stradali, človek!" je rekel in hipoma segel v žep.

Zdajci se je zbudila v meni sramežljivost, opotekel sem se k hišnemu zidu, se trdno oprjel zanj in gledal, kako je iskal "Glasnik" po svoji denarnici; a rekel nisem ničesar. Dal mi je petak. Brez vsakršnih ovinkov — dal mi je čisto enostavno petak. Hkrati je ponavljal, da pač nikakor ne smem stradati.

Jecjal sem nekaj v izgovor in nisem takoj vzel denarja. Bilo je sramotno od mene... tudi preveč je...

"Podvzajate se!" je rekel in pogledal na svojo uro. "Na vlak čakam; zdaj čujem, da prihaja."

(Dalje prihodnjik)

Člani unije Die Casting Workers piketirajo tovarno Stewart Die Casting Co. v Chicagu v znak protesta proti izprtju delavcev.

bil na tleh. "To nije ništa!" je zavpil Emil in je vzdihnil. Na jugu so v sončnem svitu pod neizrečeno rahlo, sivovaljno kopreno mrlece srebrno zasnežene gore, živodrom in brezmadežno nebo se je na višku svojega oboka zgoščevalo v temnejšo sinjino, podobno kakor ogromni cvet plavice, ki je v globini svoje čase temnejše kakor na obodih. Sneg je bil malone rumen od sonca, s svojim bliskanjem je slepil poglede in zato je tudi Emil moral tesno pripreti oči, da je ostro razločil drobno žensko postavico, ki se je zadnja izmed tečajnikov vzpenjala kvišku.

S smučkami na nogah je tipala naprej po snegu, kakor da smuča po jajcih; ki se ji boji streti in zmešati v neko čudno jajčno jed. Izpod temnomodrega, pod brado zavezane klobuka sta ji ob vsaki strani obraba padala k nežnim ramenom dva dolga svedra plavih kodrov. Če bi bil Emil vedel, kaj so to: bidermajerski klobuki, potem bi nemara tudi vedel, da so si pod takšnimi klobuki pokrivala nakodrane pričeške gospe, ki so krepotno zatajevale svoje noge v krinolinah... Saj te vrste nizdol zaokrožen klobuk je pri smučanju nosila gospa Ribaričeva, v bojazni, da ji bližajoč blede polti ne bi preveč osmrdilo sonce. Da ji je bil bog naklonjen, bi bil tudi njo poslal na svet kakšnih sto let pred našim časom — bolj bi se ji vsekako prilagala krinolina, kakor pa smučke...

Ustavila se je za dober lučaj pod njim. "Ali prihajam zopet prepozno?" ga je vprašala s svojim visokim, malce drhtečim glasom, ko je k njemu v strmino obrnila svoj pravilni obraz.

Ni vedel zakaj, toda na nekakšen čuden, malone neprijeten način mu je bila všeč. Spustil se ji je strmo nasproti in v drugačnem snegu bi ta spust nemara učinkoval kakor temnomoder blisk na belem nebu, v tej mehki pa niti kristijanija, ki se je z njo pri njenih nogah ustavil, ni bila kaj drugega kakor mokro čofotanje. "Preveč ste zamudili," ji je strogo rekel. "Na ta način se nikoli ne boste kaj prida naučili."

"Skesano je povsila glavo. "Ali res?" je dahnila pred se in je bila ponižna in lepa videti. Njen mož je v Ljubljani imel malo tovarno in vsakomur, kdor jo je hotel poslušati, je pravila, kolikaj zvesto ga ljubi. Marsikdo ji je verjel, še celo on sam... Toda gospod Ribarič je težko zapenjal jopič pod zaokroženim životom. Emil pa je bil tenak v pasu kakor osa. Na svetu je pač vse porazdeljeno, vsak ne more imeti vsega. Stianila je ustnice in je z boleče napetimi mišicami jela lezti še više.

Kajpa, pričelo se je bilo že pred nekaj dnevi. Saj ni treba misliti, da je bila vsa stvar kaj drugega kakor smučanje. Ves ta čas je Emil enakomerno obupano in zaničljivo z vrha klanca vpil na svojo čredo, čeravno se je bila pomnožila za tisto čudovito, boječo in plavaloso ovčico v temnomodrem bidermajerskem klobuku. "Kolena napred! Naprej kolena!" In dasi gospa Ribaričeva ni znala kaj prida hrvaško, je kričal nad njo kakor na vse ostale. "To nije ništa!" dokler se ni obrnila in se zagledala vanj s tistimi svojimi otroško prozornimi, malone preveč svetlimi očmi, da ga je nekaj čudnega in grenkega stisnilo v prsni in mu je beseda na pol pota zastala v grlu. Toda kakorkoli se je trudil — gospa Ribaričeva ni kdo ve kako napredovala v smučanju, pač pa je presenetljivo napredovala v spoznanju, da se bronasti profil smučarskega učitelja vse bolj priključljivo odraža od snežišča kakor blede obraz gospoda Ribariča od domače pisalne mize.

pa smučanje. Nizdol? Saj ni res! Samo majhen sprehod po mesečini — kaj pa je to že takšnega! Vendar pa je včasih usoda kljub vsemu naklonjena izkušani ženski kreposti, čeravno je navadno narobe. Tisti hip sta si ob iztočiču strmine obe Zagrebčanki pudrali bleščede nosove, mali gospod kapetan si je brisal potne srage z rjavega čela in debela gospa Bisernikova je presenečeno ugotovila, da si je za lastno smučarsko palico raztrgala tesne hlače... vse to se je torej dogajalo prav tisti hip, ko se je na poti, ki je vodila mimo travnika, v hitrem koraku prikazal osamljen možki.

Saj ni bilo mogoče! Gospa Ribaričeva je priprla svetle oči in jih potem iznova široma odprla. Lej, obrnil se je s poti proti klanču in v mehkem snegu toliko, da se ni udiral do kolen, ko ji je hotel priti bliže. Kajpada, sedaj ni bilo več moči dvomiti v resnico: ta, ki ji je prihajal nasproti, ni bil nihče drugi kakor njen mož, gospod Ribarič, ki se je pod težkim kožuhom udanopotil in se ji ljubeče nasmihal. Kaj se hoče, tudi nocoj bo mesec visoko sijal na temnovišnjem nebu, toda po zaslugi sluzčaja ne bo v smrekovem gozdu za hotelom prav nikogar, ki bi se rad izprehajal po mesečini.

"Prišel sem z zadnjim vlakom! Dva dni lahko ostanem tukaj pri tebi! Ali si kaj vesela?" je klical. Seveda je bila vesela — pa še kako! Od nepričakovanega veselja se mu je pod svojim temnomodrim bidermajerskim klobukom bukom ljubeče in kladno nasmilila. Edino Emil ga je spoznal. Prav dobro se je še spomnil postavnega gospoda, ki je pred dnevi bil pripeljal lepo in mlado ženo v hotel in jo ondudaj posamam, da bi se naučila smučati se ni naučila, kako se smučati izprehaja po mesečini, kadar sam... Ampak na svetu je tako...

"Pokaži no, kaj si se tačno vse naučila," je iz nižine gospe Ribarič prošil svojo ženo. Kolena so ji bila vsa trda razočaranja, ko se je spustila bregu nizdol. V vasi je zavnelo polno. Izza zasnežene in naravnane skalnate gmote planin svojo okroglo, belo glavo vedno pomolil čopast, bel oblačnik Nad prekrižanimi smučarske gospa Ribaričeva mahoma padla z nevoljno vdanostjo zveste ne, ki ne pade nikjer drugje kor v snegu.

"To nije ništa!" je zavpil Emil in grenko požrl slino.

SLOVENSKA NARODNA PODPORNJA JEDNOTA izdaja svoje publikacije in posebno list Prosveta za kurtier, potrebno agitacije, društva in članstva in za propagando svojih idej. Nihakar ne za propagando drugih pornih organizacij. Vsaka organizacija ima običajno svoj glasilo. Torej agitatorični del in naznanila drugih podpor organizacij in njih društva se ne pošiljajo listu Prosveta.

Advertisement for 'THE ILLUSTRATED WORLD HISTORY' book. Title: 'Pišite še danes po CENIK SLOVENSkih KNJIG KNJIGE v angleščini.' Price: \$1.50. Publisher: KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N.Y.

Advertisement for 'NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETA'. Includes subscription rates for various regions and a list of names for the newspaper.

Emil pravi: "To nije ništa!"

Mira Pucova. Emil je brcnil s smučko v sneg, ki se je z vlažnim leskom objokanega ženskega očesa topli na soncu, in nekaj mokrih drobnih kep je z mehkim pljuskom odletelo za ped ali dve po beli, visoki strmini nizdol. Stal je nekje sredi klanca, s smučmi posevno zasidran ob vzpetino. Tako je z viška in z zaničljivo priprtim očesom lahko motril svojo čredo.

so sedaj pod konec zime prišli v smučarski tečaj, bolj zaradi tega, ker se jim je upiralo, da bi samotno preživljali počitnice na snegu, kakor pa zavoljo upanja, da se bodo še česa naučili. Resnično, ženske v tečaju so si bile podobne kakor dinar dinarju: prihajale so v takozvani zimski raj z našimkaniimi ustnicami z dvema paroma klinastih hlač v kovčku in s praznim srcem, ki je bilo voljno sprejeti vase tudi silko smučarskega učitelja, če bi ne bilo druge. Toda glej — zimski raj je že jemal slovo, po prisojah je med sivozeleno in rumenkasto travo rdeča zemlja kazala soncu svoje gole boke, med suhim listjem in ob parobkih se je razcvetal beloglav teloh. Emil pa je žalostno moral računati s tem, da bodo čez dober teden tudi poslednji gostje brez sledu od tod izginili — kakor sneg, ki je v nepojmljivo kratkem času skoraj neopazno bil skopnel z visokih vaških streh.

Gospodična Feinkost iz Zagreba...